

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1145/2015
03.12.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца М.С. из Н., чији је пуномоћник Б.Б., адвокат из Н., против туженог ЈП Е.С. Б., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3476/14 од 14.01.2015. године, у седници већа одржаној 03.12.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3476/14 од 14.01.2015. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3476/14 од 14.01.2015. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П1 153/2013 од 23.04.2014. године, у делу става другог изреке, којим је одбијен као неоснован противтужбени захтев туженог којим је тражио да се обавезе тужилац да му на име стицања без основа за период од 24.07.2012. до 26.11.2012. године исплати износ од 125.114,13 динара. Ставом другим изреке делимично је усвојена жалба туженог па је преиначена првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду бр. П-07-02 од 23.11.2012. године, да се обавезе тужени да га врати на рад на радно место које одговара његовој стручној спреми и радним способностима, да му призна сва права на раду и по основу рада почев од 27.11.2012. године до повратка на рад, као и да му накнади трошкове парничног поступка. Ставом трећим изреке преиначена је правостепена пресуда у делу става другог изреке који се односи на утврђење престанка радног односа тако што је усвојен противтужбени захтев туженог и утврђено да је тужиоцу престао радни однос код туженог дана 23.11.2012. године, док је део противтужбеног захтева по истом основу за период од 24.07.2012. године до 26.11.2012. године одбијен као неоснован. Ставом четвртим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка од 116.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побиијану пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14) Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из чл. 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни повреда из става 1. истог члана, с обзиром да другостепена пресуда садржи оцену свих жалбених навода који су од одлучног значаја.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на радном месту монтера по уговору о раду од 10.12.2009. године. Пресудом Основног суда у Нишу К 157/10 од 19.05.2010. године оглашен је одговорним за кривично дело тешке крађе из члана 204. став 1. тачка 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од једне године. Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 1861/11 од 24.06.2011. године преиначена је првостепена пресуда у делу одлуке о кривичној санкцији тако што је тужилац осуђен на казну затвора у трајању од осам месеци. Решењем Основног суда у Нишу СУ IX бр. 62/11 од 28.05.2012. године одбијен је предлог осуђеног (овде тужиоца) да казну затвора изврши забраном напуштања просторија у којима станује. Дана 18.06.2012. године тужени је донео решење којим је тужиоцу утврђено право на годишњи одмор за 2012. годину у трајању од 29 радних дана и одређено да ће га тужилац користити у целини од 11.07.2012. до 20.08.2012. године. Решењем Апелационог суда у Нишу СУ IX 29/12 од 29.06.2012. године преиначено је првостепено решење и одређено да тужилац казну затвора у трајању од осам месеци изврши без напуштања просторија у којима станује. Тужилац је лишен слободе 24.07.2012. године и истог дана примљен на издржавање казне затвора у Окружни затвор Лесковац. Дана 02.08.2012. године отпуштен из затвора по другостепеном решењу Апелационог суда у Нишу од 29.06.2012. године, којим је одређено да преостали део неиздржане казне затвора издржи на тај начин што не сме да напушта просторије у којима станује уз примену мере електронског надзора. Тужилац се молбом од 07.08.2012. године обратио Управи за третман и алтернативне санкције тражећи да му се одобри да у периоду издржавања казне може да одлази на посао. Да би се одлучило о молби, тужилац је морао да прибави од послодавца потврду да је у радном односу на дан подношења молбе, коју му тужени није издао. Решењем Основног суда у Нишу Кв 2465/12 од 19.11.2012. године утврђено је да је тужилац ослобођен од извршења 25% изречене казне затвора, што износи два месеца и одређено да се преостали део казне (који износи шест месеци) изврши. Оспореним решењем туженог о отказу уговора о раду због издржавања казне затвора од 23.11.2012. године тужиоцу је отказан уговор о раду са даном 26.11.2012. године, јер је осуђен на казну затвора у трајању од осам месеци.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев, поништио као незаконито решење о престанку радног односа и обавезао туженог да тужиоца врати на рад.

Апелациони суд је побијаном пресудом преиначио првостепену пресуду у наведеном делу тако што је одбио тужбени захтев.

По схватању Врховног касационог суда, правилно је апелациони суд применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужиоца за поништај оспореног решења, дајући у својој одлуци довољне и јасне разлоге које у свему као правилне и потпуне прихвата и ревизијски суд.

Према члану 176. став 1. тачка 3. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05) запосленом престаје радни однос независно од његове воље и воље послодавца ако због издржавања казне затвора мора да буде одсутан са рада у трајању дужем од шест месеци - даном ступања на издржавање казне.

Како је пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 1861/11 од 24.06.2011. године тужилац правноснажно осуђен на казну затвора у трајању од осам месеци, а 24.07.2012. године примљен на издржавање казне затвора у Окружни затвор Лесковац, правилно је апелациони суд применио материјално право када је утврдио да је тужиоцу престао радни однос по сили закона. Радни однос престаје чим настане чињеница за коју закон везује престанак права, обавеза и одговорности запосленог и послодавца. У том случају послодавац може, али и не мора да доноси решење о престанку радног односа. Уколико га донесе, као што је овде случај, оно има само деклараторно дејство, којим се констатује да је до престанка радног односа дошло по самом закону, па је погрешан закључак првостепеног суда да је оспорено решење конститутивног карактера, само због тога што је послодавац у том решењу навео да тужиоцу престаје радни однос 26.11.2012. године (даном достављања решења). Пошто се постојање основа за престанак радног односа оцењује према времену ступања запосленог на издржавање казне, све промене које уследе касније не могу имати утицаја на статус запосленог.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Љубица Милутиновић, с.р.**